

درس دوم: مست و هشیار

معنی

گفت: « باید حد زند هشیار مردم، مست را» گفت باید مردم هوشیار، اقرار مست را مجازات کنند.
گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم.» گفت: فانه هاکم نزدیک است، آن جا می رویم .
گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را. مردم (فردی) دانا و آگاه باید انسان مست را مجازات شرعی کند (شلاق بزند)
گفت: جرم راه رفتن نیست ، ره هموار نیست :
گفت: گناه از راه رفتن من نیست ، راه ناهموار است (اوضاع اجتماع نابه سامان است)
گفت: نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت: والی از کجا در خانه ی خمار نیست !؟
مامور گفت: فانه هاکم شهر نزدیک است ، به آن جا می رویم .مست گفت: از کجا معلوم که هاکم فور در میخانه نباشد.

	گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست گفت: زیاد شراب خوردی به این دلیل اکتیارت را از دست داده ای. مست گفت: ای نادان کار حرام، حرام است و کم و زیاد آن فرقی ندارد!
	درک مطلب و فور آزمایی
۱	با توجه به بیت: «گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی گفت: ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست.» مفهوم مشخص شده را بنویسید. کار حرام، حرام است و کم و زیاد آن فرقی ندارد
۲	فنّ مناظره در شعر کدام یک از شاعران معاصر به فراوانی یافت می شود؟ پروین اعتصامی
۳	مناظره ی مست و هوشیار از بهترین و زیباترین قطعات شاعر معاصر است. پروین اعتصامی
۴	مصراع دوم شعر «گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی» در کدام گزینه آمده است؟ «ج» الف) گفت «هشیاری بیار این جا کسی هشیار نیست» ب) گفت «پوسیده است جز نقشی ز بود و تار نیست» ج) گفت «ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست» د) گفت «کار شرع، کار درهم و دینار نیست»
۵	طنز پروین اعتصامی در شعر «مست و هشیار» یاد آور طنز کدام شاعر است؟ حافظ.
۶	بیت زیر به کدام مسئله ی اجتماعی اشاره دارد؟ فساد و ناهنجاری های جامعه (اوضاع نابه سامان اجتماع) گفت: «مستی زان سبب افتان و خیزان می روی» / گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»
۷	در مصراع «گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» ناهمواری راه بر کدام مسئله ی اجتماعی دلالت می کند؟ اوضاع نابه سامان و فساد حاکم بر جامعه.
۸	در شعر پروین اعتصامی مصراع «دیناری بده پنهان و خود را وارهان» به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ رشوه خواری.
۹	نمونه اشعار تعلیمی «پروین اعتصامی» در این حالت ارائه شده است. مناظره
۱۰	گفت «نزدیک است والی را سرای آن جا شویم» گفت: «..... در خانه ی خمّار نیست» گفت والی از کجا
۱۱	شعر پروین اعتصامی از معاصر محسوب می شود. نمونه های شعر تعلیمی
۱۲	شعر پروین از چه جهت شاخص و ممتاز شده است؟ از جهت مناظره
۱۳	در مصراع «گفت باید حد زند هشیار مردم، مست را.» مقصود از «حد زدن» چیست؟ انجام مجازات شرعی
۱۴	در مصراع «محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت»؛ در جامعه ی زمان شاعر «محتسب» چه وظیفه ای داشت؟ کارش نظارت بر اجرای احکام دین بود.